

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

23 червня 2015 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 1798/дп-15

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого – Козьякова С.Ю.,

членів Комісії: Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Макарчука М.А., Мішина М.І., Патрюка М.В., Тітова Ю.Г., Устименко В.Є., Щотки С.О.,

розглянувши дисциплінарну справу, відкриту стосовно судді Кременецького районного суду Тернопільської області Білосевич Галини Степанівни за зверненнями Хмілецького В.В.,

встановила:

У жовтні 2014 року та березні 2015 року на адресу Комісії надійшли звернення Хмілецького В.В. щодо поведінки судді Кременецького районного суду Тернопільської області Білосевич Г.С., наслідком якої може бути притягнення її до дисциплінарної відповідальності.

Заявник зазначає, що суддя Білосевич Г.С. упереджено розглядала кримінальну справу стосовно підсудного Польового В.П., який умисно заподіяв тяжкі тілесні ушкодження горловиною розбитої пляшки сину заявника Хмілецькому О.В., що стало причиною знівечення його обличчя та ока. Під час розгляду цієї справи суддя Білосевич Г.С. звільнила підсудного з-під варті, не зважаючи на те, що він і раніше скоював подібні злочини та двічі притягувався до кримінальної відповідальності. На думку заявника, суддя Білосевич Г.С. умисно затягувала розгляд кримінальної справи та ухвалила неправомірне судове рішення, неправильно застосувавши ст. 75 Кримінального кодексу України.

28 березня 2015 року набрав чинності Закон України "Про забезпечення права на справедливий суд", яким Закон України "Про судоустрій і статус суддів" викладено у новій редакції. Відповідно до пункту 8 Розділу II цього Закону (Прикінцеві та перехідні положення) заяви та скарги, подані до набрання чинності цим Законом, а також дисциплінарні провадження щодо суддів, розпочаті до набрання чинності цим Законом, здійснюються відповідно до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у редакції, що діяла на момент подачі відповідної заяви (скарги), відкриття відповідного дисциплінарного провадження.

Ураховуючи наведене, дисциплінарне провадження за даною скаргою здійснюється за Законом України "Про судоустрій і статус суддів" у редакції 2010 року.

Рішенням Комісії від 05 червня 2015 року № 1606/дп-15 стосовно судді Кременецького районного суду Тернопільської області Білосевич Г.С. відкрито дисциплінарну справу.

Заслухавши доповідача, суддю, дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Комісія дійшла висновку про наявність підстав для притягнення судді Кременецького районного суду Тернопільської області Білосевич Г.С. до дисциплінарної відповідальності.

Комісією встановлено, що Постановою Верховної Ради України від 08 липня 2005 року № 2788-IV Білосевич Галину Степанівну обрано на посаду судді Кременецького районного суду Тернопільської області безстроково.

Вироком Кременецького районного суду Тернопільської області від 20 грудня 2012 року у справі № 1909/1888/2012, залишеним без змін ухвалою апеляційного суду Тернопільської області від 20 березня 2013 року, Польового Віталія Петровича визнано винним у скоєнні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 296, ч. 1 ст. 121 Кримінального кодексу України, та остаточно призначено йому покарання – 5 років 6 місяців позбавлення волі.

Польового В.П. було визнано винним, зокрема, в умисному нанесенні удару частиною розбитої скляної пляшки в область лівого ока Хмілецькому О.В., чим спричинено останньому тяжке тілесне ушкодження, що, зважаючи на виразність і властивості, спричинило непоправне знівечення обличчя потерпілому у вигляді рубця нижньої повіки з її деформацією.

Ухвалою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 28 листопада 2013 року касаційні скарги засудженого Польового В.П. та захисника Родосюка В.П. задоволено частково, вирок Кременецького районного суду Тернопільської області від 20 грудня 2012 року та ухвалу апеляційного суду Тернопільської області від 20 березня 2013 року скасовано, а справу направлено на новий судовий розгляд. Суд касаційної інстанції зазначив, що у судових рішеннях викладені такі обставини вчиненого злочину, за яких висновок суду про доведеність вини Польового В.П. в умисному спричиненні потерпілому тяжкого тілесного ушкодження є не належним чином умотивованим. Тому цей висновок підлягає ретельній перевірці та оцінці відповідно до вимог діючого законодавства. Разом з тим, за умови доведеності винуватості Польового В.П. у вчиненні зазначеного злочину призначене йому покарання за встановлених судом пом'якшуючих та обтяжуючих обставин не слід вважати суворим.

Після надходження до Кременецького районного суду Тернопільської області справу № 1909/1888/2012 13 лютого 2014 року прийнято до провадження судді Білосевич Г.С. та призначено її до попереднього судового засідання на 04 березня 2014 року, яке було відкладено на 07 березня 2014 року у зв'язку з неявкою учасників судового процесу.

У судовому засіданні 07 березня 2014 року прокурор заявив клопотання про заміну запобіжного заходу підсудному Польовому В.П. з підписки про невиїзд на взяття під варту. Заслухавши думку учасників судового процесу, суд дійшов висновку, що підстав для заміни запобіжного заходу немає. Постановою суду від

07 березня 2014 року справу призначено до розгляду на 24 березня 2014 року, міру запобіжного заходу Польовому В.М. залишено без змін – підписку про невіїзд.

У зв'язку з неявкою в судове засідання 24 березня 2014 року потерпілого, свідків у справі оголошено перерву до 09 квітня 2014 року та ухвалено постанову про привід свідків.

У судовому засіданні 09 квітня 2014 року оголошено перерву до 29 квітня 2014 року та ухвалено постанову про задоволення клопотання представника потерпілого щодо доручення прокурору Кременецького району Тернопільської області встановити та допитати Валерія Заліщука та Олексія Погостонова.

У судовому засіданні 29 квітня 2014 року оголошено перерву до 30 травня 2014 року у зв'язку з викликом встановлених прокурором свідків.

30 травня та 24 червня 2014 року ухвалювалися постанови про привід свідків.

У судових засіданнях 12 червня, 22 та 30 липня оголошувалася перерва у зв'язку з неявкою додаткового свідка, за клопотанням про виклик додаткового свідка та за клопотанням прокурора.

Вироком Кременецького районного суду Тернопільської області від 13 серпня 2014 року у справі № 1909/1888/2012 Польового Віталія Петровича визнано винним у скоєнні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 296, ч. 1 ст. 121 Кримінального кодексу України, та остаточно призначено йому покарання – 5 років позбавлення волі. На підставі ст. 75 Кримінального кодексу України Польового В.П. звільнено від призначеного покарання, встановивши йому два роки іспитового строку та обмеження, передбачені пунктами 2, 3, 4 ч. 1 ст. 76 цього Кодексу. При звільненні підсудного суд врахував його особу, визнання ним вини, позитивну характеристику, те, що він має на утриманні двох малолітніх дітей, обстановку і обставини, що мали місце при вчиненні злочинів, те, що він позови визнав і не відшкодував збитки, оскільки потерпілі відмовилися від добровільного відшкодування.

Вироком апеляційного суду Тернопільської області від 05 листопада 2014 року задоволено апеляційну скаргу прокурора Кременецького району Тернопільської області та потерпілого Хмілецького О.В., вирок Кременецького районного суду Тернопільської області від 13 серпня 2014 року в частині призначеного покарання скасовано та постановлено в цій частині новий вирок, яким призначено Польовому Віталію Петровичу остаточно покарання у виді 5 років 6 місяців позбавлення волі. Суд апеляційної інстанції вказав, що при звільненні засудженого від відбування покарання місцевим судом не було враховано, що Польовий В.П. визнав вину лише частково та не вчинив жодних дій щодо відшкодування завданої ним потерпілим шкоди. Також суд першої інстанції послався у вирок на інші обставини, які пом'якшують покарання, але належним чином не взяв до уваги особливу суспільну небезпеку та тяжкість скоєних злочинів, пов'язаних із спричиненням тяжких тілесних ушкоджень у громадському місці.

Ухвалою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 26 лютого 2015 року касаційні скарги засудженого Польового В.П. та в його інтересах захисника Родосюка В.П. залишено без задоволення, а вирок апеляційного суду Тернопільської області від 05 листопада

2014 року – без змін. Суд касаційної інстанції дійшов висновку, що підстав вважати призначене Польовому В.П. покарання явно несправедливим через його суворість, про що зазначено у касаційних скаргах, не вбачається, як і не вбачається підстав для пом'якшення призначеного апеляційним судом засудженому покарання.

У своїх письмових поясненнях суддя Білосевич Г.С. зазначила, що нею при розгляді справи № 1909/1888/2012 дотримано вимоги Кримінального кодексу України, Кримінально-процесуального кодексу України та Закону України "Про судоустрій і статус суддів": справу розглянуто у встановлені строки, об'єктивно, неупереджено, оскільки вирок в частині доведеності вини обвинуваченого не скасовано та не змінено, при цьому не порушено прав учасників судового процесу та дотримано правила суддівської етики. Причиною скасування вироку в частині призначення покарання було неправильне застосування кримінального закону, а не умисне порушення норм права чи неналежне ставлення до службових обов'язків.

У засіданні Комісії 23 червня 2015 року суддя Білосевич Г.С. визнала, що з урахуванням ступеня тяжкості вчиненого засудженим злочину та обставин, на які згодом звернули увагу суди вищих інстанцій, потрібно було призначити покарання без його звільнення від відбування покарання.

Згідно з ч. 2 ст. 83 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" скасування або зміна судового рішення не тягне за собою дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли порушення допущено внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків.

Комісія вважає, що суддя Білосевич Г.С. допустила неналежне ставлення до службових обов'язків, яке полягає у такому.

У п. 1 постанови Пленуму Верховного Суду України "Про практику призначення судами кримінального покарання" від 24 жовтня 2003 року № 7 (із змінами, внесеними згідно з постановами Пленуму Верховного Суду України № 18 від 10 грудня 2004 року, № 8 від 12 червня 2009 року та № 11 від 06 листопада 2009 року) звернуто увагу суддів на те, що, призначаючи покарання, у кожному конкретному випадку суди мають дотримуватися вимог кримінального закону й зобов'язані враховувати ступінь тяжкості вчиненого злочину, дані про особу винного та обставини, що пом'якшують і обтяжують покарання. Таке покарання має бути необхідним і достатнім для виправлення засудженого та попередження нових злочинів. Водночас суди мають враховувати й вимоги Кримінально-процесуального кодексу України стосовно призначення покарання.

Рішення суду про звільнення засудженого від відбування покарання з випробуванням має бути належним чином мотивоване. При звільненні особи від відбування покарання з випробуванням суди у резолютивній частині вироку мають посилатися на ст. 75 Кримінального кодексу України, а щодо неповнолітньої особи – ще й на ст. 104 цього Кодексу як на підстави для прийняття такого рішення (абз. 2 п. 9 зазначеної постанови Пленуму Верховного Суду України).

Відповідно до ч. 1 ст. 75 Кримінального кодексу України якщо суд, крім випадків засудження за корупційний злочин, при призначенні покарання у виді виправних робіт, службового обмеження для військовослужбовців, обмеження волі, а також позбавлення волі на строк не більше п'яти років, враховуючи

тяжкість злочину, особу винного та інші обставини справи, дійде висновку про можливість виправлення засудженого без відбування покарання, він може прийняти рішення про звільнення від відбування покарання з випробуванням.

Підсудний Польовий В.П. не визнав своєї вини в навмисному завданні потерпілому тяжких тілесних ушкоджень. Суд першої інстанції не погодився з його доводами та визнав його вину в завданні умисного тяжкого тілесного ушкодження. Проте при обранні Польовому В.П. міри покарання із застосуванням ст. 75 Кримінального кодексу України суд вказав, що враховує визнання ним вини у вчиненому злочині як обставину, що дає підстави для прийняття рішення про його звільнення від відбування покарання з випробуванням.

Місцевий суд також врахував, що підсудний визнав цивільні позови, але шкоду не відшкодував, оскільки потерпілі відмовилися від добровільного відшкодування. При цьому суд залишив поза увагою те, що підсудний не вчинив жодних дій щодо відшкодування завданої шкоди.

Крім того, суд послався також на обстановку і обставини, що мали місце при вчиненні злочинів. Проте не взяв до уваги особливу суспільну небезпеку та тяжкість вчиненого злочину й не розкрив зміст обстановки і обставин, на які послався.

Наведене призвело до порушення п. 4 ч. 1 ст. 378 Кримінально-процесуального кодексу України та неправильного застосування ст. 75 Кримінального кодексу України щодо звільнення засудженого від відбування покарання.

Зважаючи на викладене, Комісія вважає за необхідне притягнути суддю Білосевич Г.С. до дисциплінарної відповідальності за допущений проступок.

Відповідно до приписів ч. 2 ст. 87 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" при обранні дисциплінарного стягнення стосовно судді враховуються характер проступку, його наслідки, особа судді, ступінь його вини, обставини, що впливають на можливість притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Ураховуючи викладене, аналізуючи зібрані матеріали, Комісія вважає, що вчинений суддею Білосевич Г.С. проступок є неналежне ставлення судді до своїх службових обов'язків.

Такі дії судді Білосевич Г.С. призвели до неправильного звільнення Польового В.П. від призначеного покарання.

Обираючи дисциплінарне стягнення, Комісія враховує, що згідно з характеристикою, затвердженою зборами суддів Кременецького районного суду Тернопільської області, суддя Білосевич Г.С. характеризується позитивно, до дисциплінарної відповідальності не притягувалась.

Також Комісія враховує, що дисциплінарне стягнення до судді Білосевич Г.С. застосовується у строк, передбачений ч. 4 ст. 87 Закону України "Про судоустрій і статус суддів".

Згідно з ч. 1 ст. 88 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" до суддів може застосовуватися дисциплінарне стягнення у виді догани.

Законом України "Про забезпечення права на справедливий суд" від 12 лютого 2015 року № 192-VIII Закон України "Про судоустрій і статус суддів" викладено у новій редакції, ч. 1 ст. 97 якої передбачено, що до суддів може застосовуватися крім інших й таке дисциплінарне стягнення як попередження.

Відповідно до ч. 1 ст. 58 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

Зважаючи на викладене, Комісія вважає за необхідне притягнути суддю Білосевич Г.С. до дисциплінарної відповідальності з підстав, передбачених ч. 2 ст. 83 Закону України "Про судоустрій і статус суддів", та застосувати до неї дисциплінарне стягнення згідно з новою редакцією Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у виді попередження, яке пом'якшує відповідальність судді.

Керуючись статтями 83-88, 91, 97 Закону України "Про судоустрій і статус суддів", ст. 97 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у редакції Закону України від 12 лютого 2015 року № 192-VIII, ст. 58 Конституції України, Вища кваліфікаційна комісія суддів України

вирішила:

притягнути до дисциплінарної відповідальності суддю Кременецького районного суду Тернопільської області Білосевич Галину Степанівну.

Застосувати до судді Кременецького районного суду Тернопільської області Білосевич Галини Степанівни дисциплінарне стягнення у виді попередження.

Рішення Комісії про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності може бути оскаржено суддею, стосовно якого воно прийнято, до Вищої ради юстиції або Вищого адміністративного суду України не пізніше одного місяця з дня вручення йому чи отримання поштою копії рішення.

Скарга до Вищої ради юстиції подається суддею через Вищу кваліфікаційну комісію суддів України.

До Вищого адміністративного суду України рішення оскаржується в порядку, передбаченому процесуальним законом.

Головуючий

С.Ю. Козьяков

Члени Комісії:

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

М.В. Патрюк

Ю.Г. Тітов

В.Є. Устименко

С.О. Щотка